

УДК 338.246.2

Лук`яненко Н.Е.¹, Ковальчук Д.В.²

¹ старш.викл. ЗНТУ

² студ. гр. М-127сп ЗНТУ

ДЕВАЛЬВАЦІЯ ГРИВНІ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

З початку 2014 р. гривня девальвувала з 8 грн/дол. до 27 грн/дол.

Цей процес був обумовлений багатьма причинами: наростанням політичної напруженості; панічними настроями; різкою зміною влади; вивезенням старою владою значних валютних ресурсів; війною на сході України; втратою частини території; закриттям російського ринку; надмірною емісією грошей; дефіцитом платіжного балансу; скороченням іноземних інвестицій; виводом капіталів з України; зростанням державних боргів; негативними очікуваннями населення та підприємців; тривалою попередньою фіксацією нереального курсу гривні; сировинний напрям у експорті; скорочення золотовалютних резервів.

Але є і інші причини. З 2013 р. водночас із гривнею девальвували й інші іноземні валюти після того, як Федеральна резервна система (ФРС) США оголосила про скорочення емісії долара.

Втеча з України зарубіжного капіталу та падіння виробництва експортних товарів позбавили країну іноземної валюти.

Крім того, діяльність комерційних банків теж впливає на курс національної валюти. Коли відбуваються курсові потрясіння, комерційні банки починають спекулювати та розгойдувати гривню.

З 2014 року неможливість втримання курсу на попередньому рівні зумовили перехід НБУ від фіксованого курсу гривні до гнучкого. Це негативно впливає на курс гривні і на стан валютного ринку України в цілому. Це призвело до неможливості повернення валютних кредитів фізичними та юридичними особами, загрози стабільності українських банків, збільшення державного боргу, неспроможності НБУ втримати курс гривні.

Основою аграрного експорту України все ще є експорт сировини, а саме продукція рослинного походження. Зміна цін на цих ринках суттєво впливає на обсяги надходження іноземної валюти на внутрішній ринок. Покращити цю ситуацію можна за рахунок збільшення виробництва готової продукції. На жаль, у 2018 р. частка високотехнологічного експорту становила лише 5% від загального обсягу українського експорту. Крім того, імпорт в Україні значно перевищує експорт.

Збільшити надходження іноземної валюти на внутрішній ринок можливо за рахунок притоку прямих іноземних інвестицій. Проте наявність воєнних дій на Сході країни та достатньо високий рівень корупції, а також мінливе вітчизняне законодавство стримують приток інвестицій в Україну.

Важливим інструментом впливу на курс гривні є запаси золото-валютних резервів. На жаль, обсяги зовнішнього боргу України у 6 разів перевищують обсяги золотовалютних резервів.

Проблемою є також недовіра населення до національної грошової одиниці.

В теорії, девальвація валюти може відігравати і позитивну роль, тому що вона дозволяє скоротити імпорт та вирівняти платіжний баланс, Але невдала політика під час девальвації національної валюти нівелювала позитивний вплив.

Вважаю, що в Україні необхідно зосередитися на розв'язанні таких найгостріших наслідків девальвації, як: несприятливе інституційно-правове середовище, яке стримує приплив іноземного капіталу; начний дефіцит державного бюджету і платіжного балансу; значний дефіцит довіри до гривні та вітчизняного банківського сектору; нестатність обсягів золотовалютних резервів; високий рівень корупції.

Основні напрями стабілізації курсу національної валюти України можуть бути такі: зменшення рівня доларизації економіки; стимулювання експорту; імпортозаміщення; підвищення норми резервування; збільшення облікової ставки; політичне врегулювання військового конфлікту; розвиток промислового виробництва; залучення іноземних інвестицій; деофшоризація; затвердження програми співробітництва з МВФ; нарощування золото-валютних резервів.

Таким чином, для зупинення девальваційних процесів гривні необхідним є впровадження комплексу законодавчих, нормативно-правових, політичних та інших заходів з метою стабілізації національної грошової одиниці, розвитку валютного ринку, забезпечення інтеграції у світову економіку.